

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 276/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Szabóom, advokátska kancelária, Nemocničná 7, Kráľovský Chlmec, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 65 Ek 373/2020 a jeho uznesení č. k. 65 Ek 373/2020 z 15. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 23. apríla 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „exekučný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 65 Ek 373/2020 a jeho uznesením č. k. 65 Ek 373/2020 z 15. marca 2021 (ďalej len „uznesenie exekučného súdu II“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v právnej veci [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“), proti sťažovateľovi (žalovanému) o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 10 C 880/1998 z 12. apríla 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) 1. žalobu zamietol a 2. zároveň rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Žalobca proti rozsudku okresného súdu podal riadne a včas odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 6 Co 252/2016 z 23. mája 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že 1. rozsudok okresného súdu ako vecne správny

potvrdil a 2. sťažovateľovi proti žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 16. júna 2017.

4. Okresný súd uznesením č. k. 10 C 880/1998 z 23. novembra 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu I“) rozhodol tak, že sťažovateľ má proti žalobcovi nárok na náhradu trov (prvostupňového) konania v plnom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia.

5. Žalobca podal proti uzneseniu okresného súdu I riadne a včas odvolanie, o ktorom krajský súd uznesením č. k. 6 Co 115/2018 z 15. októbra 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) rozhodol tak, že 1. uznesenie okresného súdu I ako vecne správne potvrdil a súčasne 2. sťažovateľovi priznal proti žalobcovi náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu. Pretože žalobca 19. apríla 2018 zomrel, okresný súd uznesenie krajského súdu doručoval už jeho dcére [REDACTED] [REDACTED], rod. [REDACTED] (ďalej aj „dcéra zomretého žalobcu“ alebo „povinná“).

6. Okresný súd uznesením č. k. 10 C 880/1998 zo 7. marca 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu II“) rozhodol o výške náhrady trov konania tak, že žalobca je povinný zaplatiť sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania v sume 17 152,24 eur v lehote do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia. Okresný súd (opravným) uznesením č. k. 10 C 880/1998 z 5. decembra 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu III“) opravil uznesenie okresného súdu II v časti záhlavia tak, že na miesto žalobcu uviedol dcéru zomretého žalobcu.

7. Sťažovateľ (oprávnený) sa návrhom na vykonanie exekúcie z 25. februára 2020 v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „Exekučný poriadok“) na exekučnom súde proti dcére zomretého žalobcu domáhal na základe uznesenia okresného súdu II v spojení s uznesením okresného súdu III (spolu ďalej aj „exekučný titul“) vymoženía sumy 17 152,24 eur s príslušenstvom.

8. V danej exekučnej veci exekučný súd uznesením č. k. 65 Ek 373/2020 zo 14. augusta 2020 (ďalej len „uznesenie exekučného súdu I“) vydaným súdnym úradníkom o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie z 11. mája 2020 rozhodol tak, že tento návrh zamietol a povinnej uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov v sume 214,91 eur.

9. Povinná proti uzneseniu exekučného súdu I podala riadne a včas sťažnosť podľa § 239 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „CSP“), na základe ktorej uznesením exekučného súdu II bolo uznesenie exekučného súdu I zmenené tak, že exekučný súd exekúciu podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku zastavil a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdnej exekútorke náhradu trov exekúcie v sume 36 eur v lehote do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia. Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie exekučného súdu II bolo sťažovateľovi, resp. jeho právnomu zástupcovi doručené 17. marca 2021.

II. Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ namietané porušenie označených základných a iných práv odôvodňuje najmä tým, že uznesenie exekučného súdu II vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ exekučný súd exekúciu vedenú proti povinnej – dcére zomretého žalobcu zastavil aj napriek tomu, že táto sa závetnou dedičkou stala smrťou žalobcu 19. apríla 2018 a ako jeho univerzálna právna nástupkyňa vstúpila do všetkých jeho práv a povinností na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu.

11. Sťažovateľ v nadväznosti na už uvedenú nosnú argumentáciu zároveň namieta, že:

- exekučný súd nerešpektoval formálnu ani materiálnu stránku právoplatnosti exekučného titulu, keď tento v rámci rozhodovania o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie na jeho základe posudzoval nielen po formálnej, ale aj po vecnej stránke,
- exekučný súd nie je oprávnený v rámci exekúcie meniť ani rušiť už právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutia (exekučný titul),
- povinná proti exekučnému titulu (uzneseniu okresného súdu II v spojení opravným uznesením okresného súdu III) a predtým ani proti uzneseniu krajského súdu napriek tomu, že tieto jej boli riadne doručené, nevyužila možnosť podania opravných prostriedkov,
- krajský súd rozhodujúci o odvolaní žalobcu proti uzneseniu okresného súdu I bez nariadenia pojednávania nemal o smrti žalobcu vedomosť, právny zástupca žalobcu mu totiž smrť svojho klienta neoznámil, resp. okresnému súdu oznámil až podaním z 19. marca 2019,
- podľa § 63 ods. 3 CSP ak to povaha veci pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve, a preto je správne, že okresný súd všetky rozhodnutia vo veci trov konania doručoval dcére zomretého žalobcu,
- povinná ako závetná dedička žalobcu vstúpila do všetkých jeho práv a povinností napriek tomu, že podľa uznesenia Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 8 D 106/2018 z 12. februára 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18. apríla 2019, bolo dedičské konanie po žalobcovi (porúčiteľovi) zastavené,
- povinná ako právna nástupkyňa žalobcu podľa § 65 ods. 1 CSP prijala stav základného (nachádzacieho) konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 880/1998 (ďalej len „základné konanie“) ku dňu jeho smrti (zániku jeho procesnej subjektivity), t. j. 19. apríla 2018.

12. Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol v základnom konaní, ktoré trvalo 20 rokov, plne úspešný, zastavenie exekúcie o vymoženie priznaných mu trov tohto základného konania v sume 17 152,24 eur považuje za popretie práva na spravodlivosť.

13. Z uvedených dôvodov sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením exekučného súdu II, napadnuté

uznesenie žiada zrušiť a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatňuje aj náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

17. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

18. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj vo vzťahu k postupu a napadnutému uzneseniu exekučného súdu II.

19. Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

20. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie

rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

21. Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. I. ÚS 5/00, I. ÚS 164/04).

22. Po preskúmaní postupu a napadnutého uznesenia exekučného súdu II ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sudca exekučného súdu rozhodujúci o sťažnosti povinnej proti uzneseniu exekučného súdu I vydanému súdnym úradníkom vec nesprávne právne posúdil, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov exekučného súdu. Odôvodnenie uznesenia exekučného súdu II opierajúce sa v časti skutkových zistení o odôvodnenie uznesenia exekučného súdu I zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom exekučného súdu o tom, že exekučné konanie bolo potrebné zastaviť podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, a považuje tento záver za odôvodnený ústavne udržateľným spôsobom. Je potrebné zdôrazniť predovšetkým skutočnosť, že krajský súd o odvolaní žalobcu proti uzneseniu I ani okresný súd, ktorý následne vydal uznesenie II a uznesenie III (ktoré mali byť v následnom exekučnom konaní exekučným titulom), nekonali s právnou nástupkyňou pôvodného žalobcu ako so stranou sporu, keďže nebolo rozhodnuté o pokračovaní v konaní podľa § 64 CSP. „Neformálne“ doručovanie písomností subjektu, ktorý nie je sporovou stranou, a následne „vtiahnutie“ tohto subjektu do pozície účastníka konania zaviazaného na náhradu trov konania opravným uznesením, ktorým okresný súd „*opravil chybu v písaní*“ v označení sporovej strany, považuje ústavný súd za nemysliteľné. Povinnosťou konajúceho súdu je sledovať procesnú subjektivitu sporových strán, postrehnúť jej prípadnú stratu a vysporiadať sa s takouto situáciou zákonom predpísaným postupom. V opačnom prípade je postup všeobecného súdu vrátane jeho rozhodnutia zmätočný. Súdne rozhodnutie, ktoré bolo v predmetnom exekučnom konaní predložené ako exekučný titul, preto evidentne nie je spôsobilým exekučným titulom. Ďalšie úvahy exekučného súdu (predovšetkým o zodpovednosti dediča za dlhy poručiteľa) sú preto nadbytočné.

23. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom exekučného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

24. Podľa názoru ústavného súdu z uznesenia exekučného súdu II nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Exekučný súd pri rozhodovaní a odôvodňovaní svojho právneho záveru správne interpretoval a aplikoval ustanovenia relevantných právnych noriem, jeho závery sú dostatočne odôvodnené a nevykazujú žiadne znaky svojvôle. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením exekučného súdu II ústavný súd

konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie (exekučného) súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup všeobecného súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný, aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí všeobecných súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv sťažovateľa (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

25. Berúc do úvahy uvedené, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu exekučného súdu II podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

26. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu